

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 30. maj 2023
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen
Sagsnr.: 2023-0030-9023
Dok.: 2892518

UDKAST TIL TALE
til brug for forelæggelse af RIA-rådsmødet den 8.-9.
juni 2023 i Folketingets Europaudvalg
den 2. juni 2023

[Indledning]

Der afholdes rådsmøde for retlige og indre anliggender den 8.-9. juni i Luxembourg.

Ligesom på det seneste rådsmøde i marts bærer dagsordenen for det kommende rådsmøde præg af, at arbejdsprogrammet for det svenske EU-formandskab på RIA-området har et overordnet fokus på retlige og sikkerhedsmæssige konsekvenser af krigen i Ukraine og kampen mod organiseret kriminalitet. Hovedparten af dagsordenen relaterer sig således på forskellig vis til Ruslands aggression mod Ukraine eller bekæmpelsen af organiseret kriminalitet.

Dagsordenen bærer også præg af, at det svenske EU-formandskab lakker mod enden. Det er svenskernes sidste rådsmøde, inden formandskabet pr. 1. juli går videre til Spanien. Man vil af gode grunde gerne nå i mål med så meget som muligt.

Det betyder også, at der er tale om en forholdsvis omfattende rådsmødedagsorden – ikke mindst for så vidt angår EU-retsakter. Faktisk er der hele fem direktivforslag, som alle er på dagsordenen med henblik på vedtagelse af en generel indstilling.

Udvalget har forud for mødet fået tilsendt et samlenotat og et supplerende samlenotat om sagerne på dagsordenen.

Den sene fremsendelse af det supplerende samlenotat skyldes en ændring i sidste øjeblik af et af dagsordenspunkterne.

[Gennemgang af dagsordenen for RIA-rådsmødet]

[Anti-SLAPP-direktivet]

Det første dagsordenspunkt knytter sig til direktivet om åbenbart grundløse eller urimelige retssager mod offentligt engagement – også bedre kendt som Anti-SLAPP-direktivet.

Direktivforslaget har til formål at hindre et nyt og stigende problem i visse EU-medlemsstater, hvor retssager bliver indledt mod f.eks. journalister eller rettighedsforkæmpere med det formål at lukke munden på dem.

Det er – efter min opfattelse – heldigvis ikke et stort fænomen i Danmark.

[Revision af direktiv om menneskehandel]

Næste punkt på dagsordenen er forslaget om ændring af direktiv om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre for denne.

Forslaget har til formål at styrke indsatsen mod menneskehandel ved bl.a. at udvide den nuværende liste over

udnyttelsesformer, indføre flere sanktionsordninger for juridiske personer og kriminalisere bevidst brug af tjenester, der leveres ved udnyttelse af personer, som er ofre for menneskehandel.

Forslaget udspringer af en evaluering af det eksisterende direktiv om menneskehandel, hvor det bl.a. blev konstateret, at især den teknologiske udvikling har haft betydning for beskyttelsesniveauet. Ændringen lægger derfor op til en tilpasning til den generelle samfundsudvikling.

[Direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet]

Direktivet om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet er ligeledes på dagsordenen. Direktivforslaget har overordnet tre formål, nemlig:

- at gøre eksisterende EU-retsakter på området mere effektive,
- at skabe større ensartethed i EU og udfylde huller i beskyttelsen, og
- at tilpasse EU-retten med internationale standarder såsom Istanbul-konventionen.

[Direktiv om overtrædelse af EU-sanktioner]

Hertil kommer et direktiv, der er foranlediget af den russiske aggressionskrig mod Ukraine.

Det er forslaget om et direktiv om definition af strafbare handlinger og sanktioner for så vidt angår overtrædelse af Unionens restriktive foranstaltninger. Det er også det, som mere populært kaldes EU-sanktioner.

Direktivforslaget har til formål at fastsætte minimumsregler, der definerer overtrædelse af EU-sanktioner som en strafbar handling og fastsætter et fælles minimums-sanktionsniveau.

Overtrædelse af visse EU-sanktioner er allerede i dag strafbart efter dansk ret. Vi vil løbende vurdere, om direktivforslaget giver anledning til at tilpasse dansk lovgivning, så vi er på linje med de andre EU-medlemsstater på denne vigtige dagsorden.

[Direktiv om inddrivelse og konfiskation af aktiver]

Derudover er direktivforslag om inddrivelse og konfiskation af aktiver på dagsordenen.

Forslaget har til formål at styrke muligheden for at spore, identificere, beslaglægge, konfiskere og forvalte aktiver, der stammer fra kriminelle handlinger, med særligt fokus på organiseret kriminalitet.

Direktivet vil også bl.a. finde anvendelse på kriminelle handlinger omfattet af direktiv om overtrædelse af EU-sanktioner, som jeg netop har nævnt, der ligeledes er på dagsordenen.

[Generelt for direktivforslagene]

Fælles for alle fem direktivforslag er, at de er på dagsordenen med henblik på vedtagelse af en generel indstilling. Det er forventningen, at der vil være opbakning fra medlemsstaterne til vedtagelsen af de generelle indstillinger.

En anden fællesnævner er, at alle forslagene er omfattet af det danske retsforbehold. Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen af generel indstilling og vil i øvrigt ikke blive bundet heraf.

[Ruslands aggression mod Ukraine: retsforfølgning og efterforskning af overtrædelser af EU's restriktive foranstaltninger]

Nu til et andet punkt på dagsordenen, som også udspringer af krigen i Ukraine. Dette punkt vedrører efterforskning og retsforfølgning af overtrædelser af EU's restriktive foranstaltninger. Altså overtrædelse af EU-sanktioner. Der er lagt op til en meningsudveksling, som forventes at omhandle medlemsstaternes praktiske erfaringer med at efterforske og retsforfølge overtrædelse af EU-sanktioner.

[Retlige aspekter af kampen mod organiseret kriminalitet: effektive efterforskninger og fundamentale rettigheder]

Som et udslag af det svenske formandskabs fokus på organiseret kriminalitet rummer dagsordenen dernæst en meningsudveksling om retlige aspekter af kampen mod organiseret kriminalitet med fokus på effektive efterforskninger og fundamentale rettigheder.

Jeg forventer her, at der vil være en anledning til at give udtryk for, at man fra dansk side bakker op om EU's fokus på kampen mod organiseret kriminalitet.

[Imødegåelse af sikkerhedsudfordringer: vurdering fra Intelligence Advisory Board]

Dagsordenen bærer også præg af et sikkerhedsmæssigt aspekt i form af emnet ”imødegåelse af sikkerhedsudfordringer”. Fokus forventes at være på en seks måneders statusopdatering om de nuværende sikkerhedsudfordringer for Unionen, herunder konsekvenserne og betydningen af krigen i Ukraine for terrortruslen mod Europa.

Det er forventningen, at der vil blive givet en præsentation på basis af en vurdering foretaget af det såkaldte Intelligence Advisory Board – IAB.

IAB repræsenterer sikkerheds- og indenrigsefterretningstjenesterne fra EU-medlemsstaterne samt Norge, Schweiz og Storbritannien. IAB er ikke en del af det formelle EU-samarbejde, men har en rådgivende funktion i EU-regi.

IAB anvendes til at kommunikere tjenesternes perspektiver, erfaringer og rådgivning mv. på en række bredere sikkerheds- og efterretningsrelaterede emner, herunder også terrorbekæmpelse, som dog primært henhører under forummet Counter Terrorism Group (CTG).

[Bekæmpelse af voldelig ekstremisme og terrorisme]

I denne sammenhæng forventes også en meningsudveksling af indsatsen mod voldelig ekstremisme og terrorisme inden for EU.

[Rådskonklusioner om LGBTI-personers sikkerhed i Europa]

Hertil kommer et dagsordenspunkt om godkendelse af rådskonklusioner om LGBTI-personers sikkerhed i EU.

Rådskonklusionerne indeholder en række opfordringer til EU-medlemsstaterne og Kommissionen om at styrke LGBTI-personers sikkerhed på en række områder.

Eksempelvis opfordres medlemsstaterne til at forebygge alle former for vold, chikane og diskrimination og sikre, at myndighederne er tilstrækkeligt udstyret til at beskytte og fremme grundlæggende rettigheder for LGBTI-personer.

Kommissionen opfordres til bl.a. at opretholde og intensivere bestræbelserne på at sikre beskyttelsen af LGBTI-personer mod vold, chikane og diskrimination, herunder hadtale og hadforbrydelser.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at der er sket en udvikling siden samlenotatets oversendelse for så vidt angår forventningerne til opbakningen fra øvrige medlemsstater. Ikke alle medlemsstater var lige begejstrede for det seneste udkast, og vedtagelsen af rådskonklusioner kræver enstemmighed. Formandskabet har derfor revideret rådskonklusionerne, således at Q'et – der står for "Queer" – er udgået i LGBTIQ-personer.

Forhandlingerne er fortsat i gang, men det er forventningen, at der vil blive opnået opbakning blandt medlemslandene til udkastet til rådskonklusioner.

Fra dansk side deler vi det svenske formandskabs syn på behovet for at sikre LGBTI-personers sikkerhed. Derfor bakker vi også op om rådskonklusionerne.

[EU's tiltrædelse af EMRK]

Endelig er der også en gammel kending på dagsordenen. Der er nemlig lagt op til en statusdrøftelse af EU's tiltrædelse af den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Sagen er løbende blevet forelagt for udvalget – senest til orientering forud for rådsmødet den 8.-9. december 2022.

Forhandlingerne om EU's tiltrædelse af EMRK er delt op i fire overordnede dele, og dagsordenspunktet forventes at vedrøre en generel status på forhandlingerne i Europarådet, herunder navnlig forhandlingernes del 4 om EU's handlinger på området for fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), som falder uden for EU-Domstolens jurisdiktion.

Det lykkedes i marts 2023 Kommissionen og Europarådets medlemsstater at blive enige om et foreløbigt udkast til tiltrædelsesinstrumenter, da de sidste udeståender i relation til navnlig forhandlingernes del 1-3 blev håndteret. Samtidig er det aftalt, at forhandlingernes del 4 om FUSP skal håndteres internt i EU, og der pågår fortsat drøftelser om konkrete løsningsmodeller.

I forhold til den videre proces udestår en proces med vedtagelse af de interne EU-regler til gennemførelse af tiltrædelsestraktaten, vedtagelse af rådsafgørelsen, der bemyndiger EU til at tiltræde traktaten og efterfølgende ratifikation i samtlige Europarådets medlemsstater.

Denne proces må forventes at tage en årrække. Jeg tør derfor godt love udvalgets medlemmer, at det ikke er sidste gang, at I hører om sagen.

[EPPO & Adgang til data for effektiv retshåndhævelse]

Dagsordenen indeholder derudover et par statusorienteringer. Det drejer sig konkret om:

- 1) Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) og
- 2) Adgang til data for effektiv retshåndhævelse.

Der er for begges vedkommende tale om tilbagevendende emner.

[Rådskonklusioner om samfundets modstandsdygtighed i en civilbeskyttelseskontekst [Forsvarsministeriet]]

Endelig vil jeg – på vegne af den fungerende forsvarsminister – forelægge rådskonklusioner om samfundets modstandsdygtighed i en civilbeskyttelseskontekst til udvalgets orientering.

Punktet er på dagsordenen til rådsmødet med henblik på vedtagelse.

I konklusionerne understreges vigtigheden af EU's katastrofemodstandsdygtighedsmål, som medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til at arbejde videre med. Herudover fremhæves EU's civilbeskyttelsesmekanisme, som med støtten til Ukraine har ydet sin hidtil største og mest komplekse civilbeskyttelsesindsats. Derudover opfordres Kommissionen til at arbejde videre med tiltag, der kan styrke beredskabet på det kemiske,

biologiske, radiologiske og nukleare område. Rådskonklusionerne er ikke bindende.

Regeringen kan støtte forslaget. I øvrigt forventer jeg, at der vil være bred opbakning fra de øvrige medlemsstater.

Det var alt, som jeg ville nævne fra dagsordenen for det kommende RIA-rådsmøde.

[Siden sidst]

Dog vil jeg afslutningsvis kort berøre overførsel af personoplysninger fra EU til USA. Jeg vil nemlig gerne benytte lejligheden til at orientere udvalget om EU-Kommissionens kommende tilstrækkelighedsafgørelse for USA. Tilstrækkelighedsafgørelsen skal imødekomme de problemer, der opstod efter EU-Domstolens afgørelse i Schrems-II dommen fra 2020.

Kommissionens udkast til tilstrækkelighedsafgørelse skal forelægges for det såkaldte Artikel 93-udvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaternes regeringer, inden Kommissionen endeligt kan vedtage afgørelsen. Justitsministeriet sidder med i Artikel 93-udvalget.

Europaudvalget vil blive orienteret, når der foreligger et mere endeligt udkast til tilstrækkelighedsafgørelse, hvilket forventes i løbet af sommeren.

[Afslutning]

Det var alt.

Tak for ordet.